

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozní ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Teze bakalářské práce

**Klasifikace a oceňování hmotného a nehmotného majetku
dle IFRS a českých právních předpisů**

Aneta Soukupová

© 2015 ZU v Praze

V bakalářské práci je porovnáván dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek dle české právní úpravy účetnictví a dle Mezinárodních standardů účetního výkaznictví. V teoretické části je práce zaměřena na vykazování, způsob pořízení a prvotní oceňování majetku, následné oceňování k rozvahovému dni a odpisování. V praktické části jsou teoretické poznatky demonstrovány na příkladech. V prvním příkladu je detailně rozebráno vykazování administrativní budovy, od jejího pořízení, prvotního ocenění, zařazení do užívání, odpisování, prodej a vyřazení. Druhý příklad je zaměřen na pořízení výrobní linky a výpočet poizovací ceny. Na konci práce jsou shrnuty významné odlišnosti, ale i podobnosti.

Klíčová slova:

české právní předpisy, české účetní standardy, Mezinárodní standardy finančního výkaznictví, dlouhodobý hmotný majetek, dlouhodobý nehmotný majetek, aktiva, vykazování, klasifikace, oceňování, odpisování

Cíl a metodika

Cílem práce je zpracovat do logického a systematického celku podstatné aspekty klasifikace a oceňování dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku dle Mezinárodních standardů finančního výkaznictví IFRS a dle české právní úpravy účetnictví.

V teoretické části práce budou nejdříve uvedeny definice a rozebráno rozdělení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, způsob pořízení a oceňování při pořízení a k rozvahovému dni dle české právní úpravy účetnictví. V praktické části práce bude na modelových příkladech ukázáno účtování majetku od pořízení, přes užívání, až po vyřazení v důsledku prodeje. Pro sestavení jednotlivých příkladů bude použita metoda dedukce a následně provedeno porovnání jednotlivých přístupů dle české právní úpravy účetnictví a IFRS. V závěru práce budou shrnuty významné rozdíly mezi českou úpravou účetnictví a IFRS pomocí metody komparace.

Úvod

V bakalářské práci je řešena problematika klasifikace a oceňování dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku dle IFRS a českých právních předpisů. Práce je konkrétně zaměřena na definování a rozdělení dlouhodobého majetku, jsou detailně rozebrány způsob pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, jejich prvotní oceňování a oceňování k rozvahovému dni.

Se stále rostoucí globalizací a rozvojem zahraničního obchodu je třeba sjednotit účetní výkaznictví. Stále více firem směřuje svůj obchod do zahraničí, kde může existovat v určité poptávka po daném druhu zboží a služeb a může zde být v určité pravděpodobnosti úspěchu a zisku. Pro takovéto podniky je důležité, aby své účetní závěrky sestavovaly nejen v právní úpravě, která je platná pro danou zemi, ale také podle účetních norem, které jsou srovnatelné na mezinárodní úrovni. Nejvýznamnější z těchto norem jsou v současné době Mezinárodní standardy finančního výkaznictví IFRS.

Dlouhodobý majetek je nedílnou součástí účetní jednotky, jelikož téměř každá účetní jednotka potřebuje ke své činnosti budovy, stroje a software. Dlouhodobý majetek je zpravidla účetní jednotkou uflíván a není určen k dalšímu prodeji. Hlavním účelem pořízení dlouhodobého majetku je budoucí ekonomický prospěch podniku. Dlouhodobý majetek je klasifikován jako majetek s dobou použitelnosti delší než jeden rok, není spotřebováván jednorázově, ale postupně je opotřebováván. Míra opotřebení je vyjádřena odpisy, které se promítají do nákladů.

Oceňování majetku dle českých právních předpisů je upraveno zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, paragrafy §24-28 a českými účetními standardy č. 013, kde jsou specifikovány oceňovací základny a způsoby ocenění majetku. Oceňovací báze dle IFRS jsou definovány v Konceptním rámci.

Závěr

Oceňování a vykazování dlouhodobého majetku může být značně rozdílné podle českých právních předpisů a podle IFRS. Dle IFRS jsou dlouhodobá hmotná aktiva rozdělena podle účelu, pro který je účetní jednotka pořítila. V ČR nejsou aktiva určena pro prodej oddělena od aktiv uflíváných vlastníkem, jsou vykazována ve stejné třídě jako majetek s předpokládaným dlouhodobým uflíváním (Stavby). Pro standard IFRS 5 - Dlouhodobá aktiva držená k prodeji a ukončené činnosti tedy neexistuje v českých právních předpisech obdoba, stejně tak jako v IAS 40 - Investice do nemovitostí.

V IFRS není definována výše ocenění pro zařazení aktiva do dlouhodobého majetku. Majetek musí ale splnit definici aktiva, která je velmi striktní, uplatňuje se tzv. významnost. V ČR si účetní jednotka sama stanoví peněžní hranici pro zařazení aktiva do dlouhodobého majetku. Standardy jsou především zaměřeny na způsoby oceňování

a účtování, zatímco v ČR je ve standardu . 013 definováno, jakým způsobem bude majetek zaúčtován podle účelů použití.

V IAS 16 - Pozemky, budovy a zařízení jsou blíže specifikovány tzv. významné náhradní díly, u nichž je očekávaná doba užití delší než 1 rok. Významné náhradní díly jsou desagregovány podle komponentního postupu na části, které jsou jednotlivě odpisovány. V ČR je od 1. 1. 2010 možné použít účetní komponentní odpisy, které se však v praxi příliš neuplatňují, protože nemají dostatečnou oporu.

Pořízení a oceňování dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku před pořízením je velmi podobné, existují ale jisté rozdíly. Při oceňování dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku k rozvahovému dni nastává rozdílnost. V české právní úpravě účetnictví se nepočítá s reálnou hodnotou, ale používá se jen historická cena, neboli cena pořízená snížená o oprávkové náklady, která ovšem nemá velmi dobrou vypovídací schopnost. Avšak lze majetek přepočítat a snížení hodnoty majetku zachytit prostřednictvím opravných položek. Zvýšení hodnoty není v české úpravě možné.

Z uvedeného rozboru vyplývá, že v oblasti dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku mohou mít Mezinárodními standardy účetnictví lepší vypovídací schopnost než je tomu v české právní úpravě účetnictví, jelikož mají více nástrojů k reálnému zobrazení majetku.

Seznam použitých zdrojů

1. BOHOUTOVÁ, Hana. *Harmonizace účetnictví a aplikace IAS/IFRS: Vybrané IAS/IFRS v podmínkách českých podniků*. Praha: ASPI, 2008, 308 s. ISBN 978-80-7357-366-9.
2. české účetní standardy pro podnikatele . 013.
3. DVOŘÁKOVÁ, Dana. *Finanční účetnictví a výkaznictví podle mezinárodních standardů IFRS*. 4. aktualiz. a roz. vyd. Brno: Computer Press, 2014. ISBN 978-80-265-0149-7.
4. STROUHAL, Jiří. *Slovník pojmů IFRS*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009. 204 s. ISBN 978-80-7357-474-1.
5. TROHL, Pavel. *Učebnice účetnictví 2013: pro střední školy a veškeré učební ústředí 2. díl*. 14. uprav. vyd. Znojmo: Trohl, 2013. ISBN 978-80-87237-59-5.
6. Zákon . 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů .